

**African swine fever –
situation/control/surveillance measures
applied in Slovakia- state of play**

**Martin Chudy, DVM. Acting HoU
Animal health and animal welfare
State Veterinary and Food Administration
of the Slovak republic**

PAFF Committee meeting, Brussels 17.1.2018

Aim of the presentation

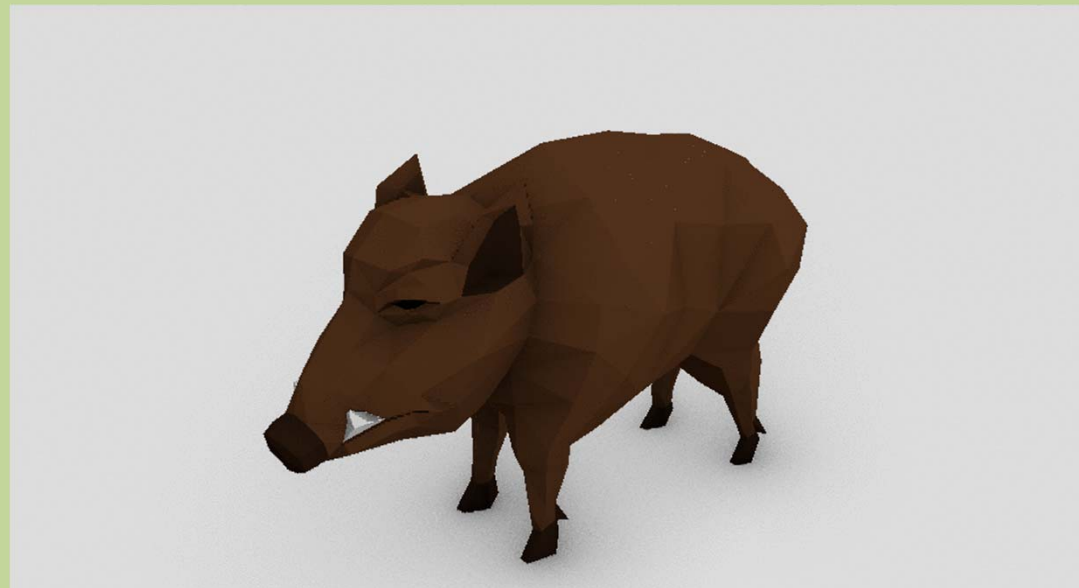
an UP- DATE of the

- **ASF epidemiological situation (16.1.2018)**
- **ASF Surveillance – the results up to 31.12.2017**
- **ASF control programme – main new elements for 2018**
- **(Public) awareness activities**

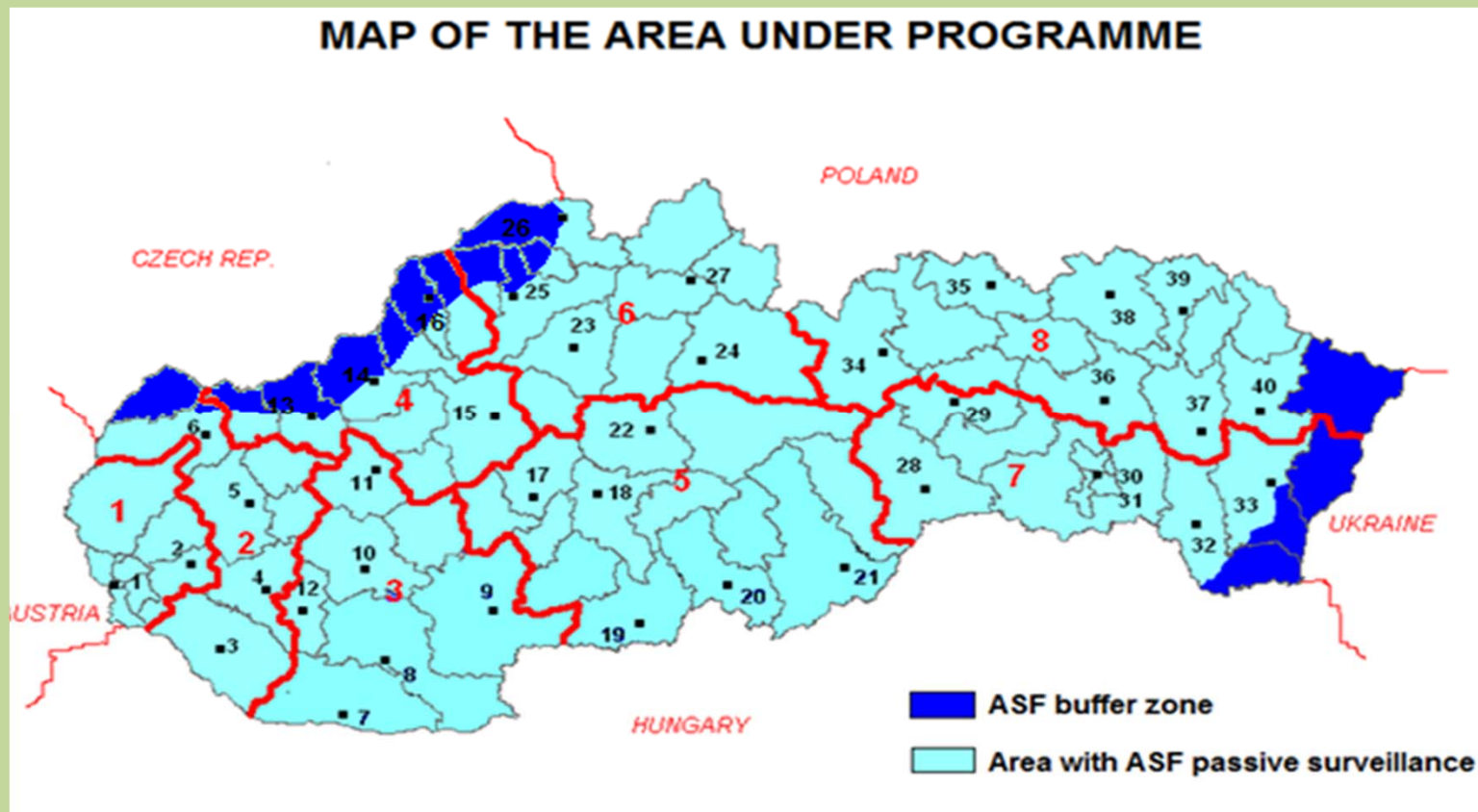
ASF epidemiological situation – 17.1.2018

Still free from ASF virus presence
on the Slovak territory

ASF buffer zones 2018

- Demarcation of ASF buffer zones – last changes introduced in July 2017
- 2 buffer zones (CZ and Ukraine border, distance 20-30 km)
  - Subject to change

Farms in the buffer zones

	Buffer zones total		Nr. Of pigs Toal pigs /total sows	K- commercial holding N- non commercial holding
	CZ		3952/398	15K/13N
	UA		885/	13K/4N

Monitoring of ASF in wild boars

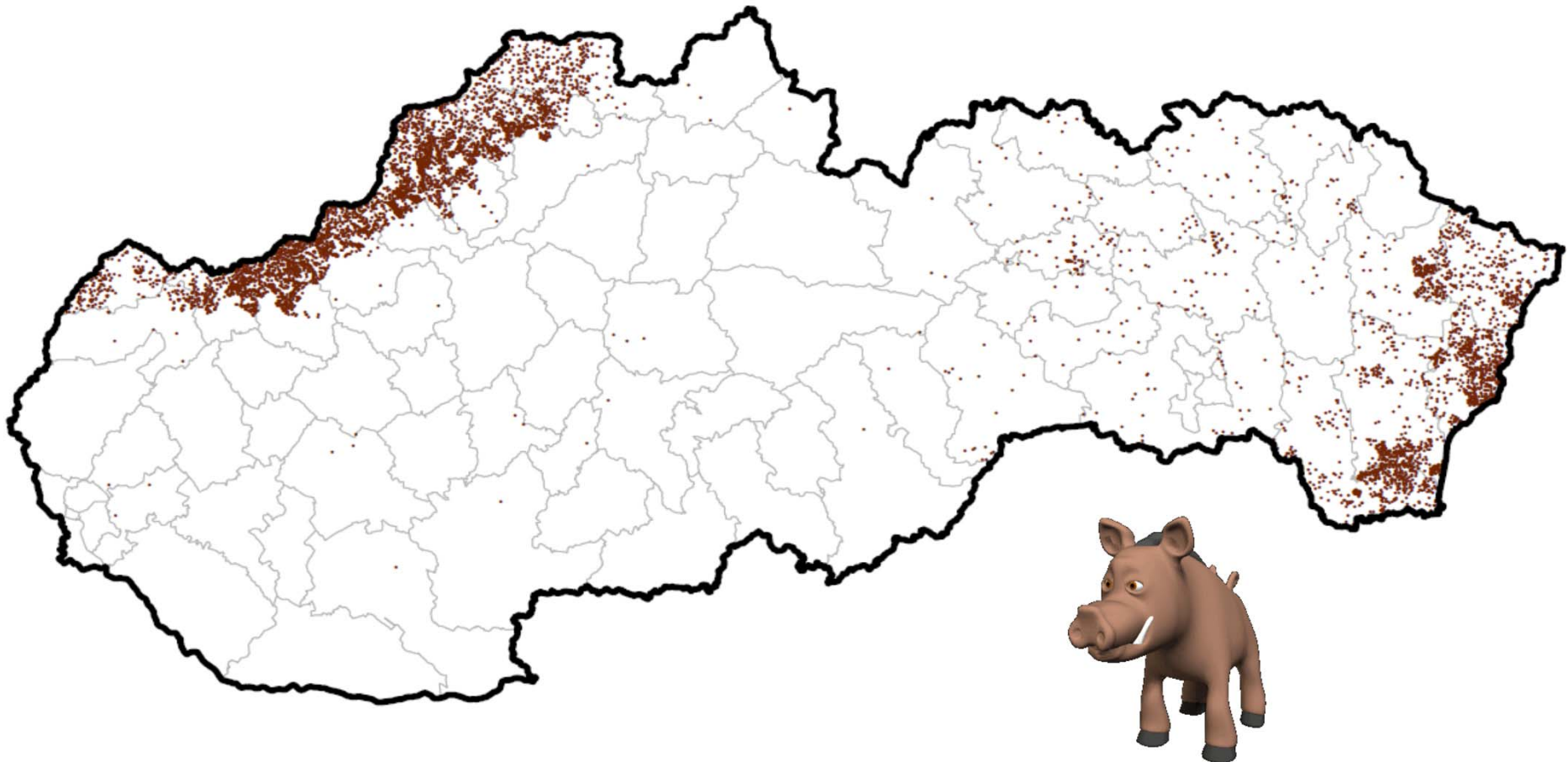

For 2018- the main elements as applied in 2017

- **all perished wild boars on the whole territory;**
- **all sick and suspicious wild boars on the whole territory**
- **all hunted wild boars in the ASF buffer zones**

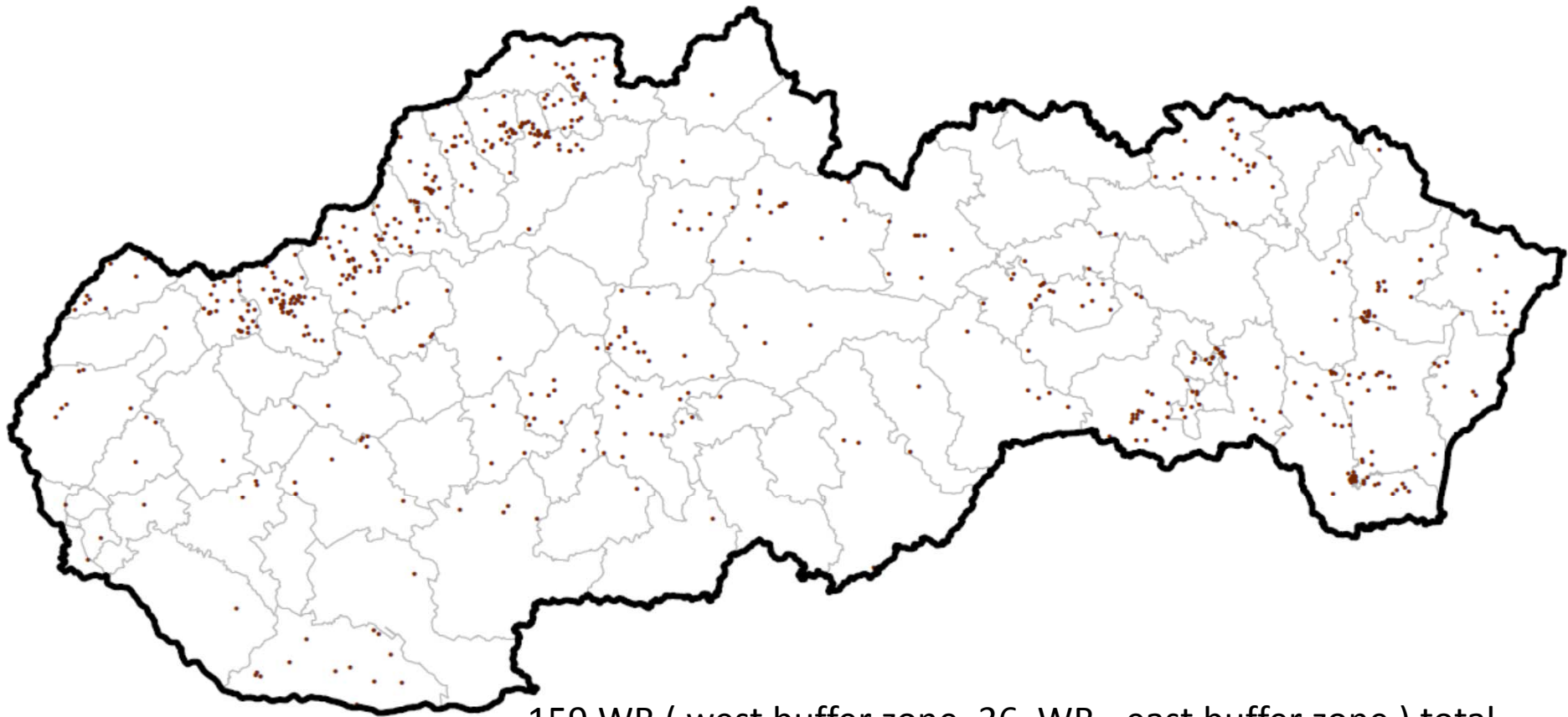
Laboratory Investigations of ASF in hunted wild boars in Slovakia (January – December 2017)

Laboratory Investigations of ASF in wild boars in Slovakia in 2017 - active surveillance

Laboratory Investigations of ASF in perished wild boars **in Slovakia (January – December 2017)**

Laboratory Investigations of ASF in wild boars in Slovakia in 2017 - passive surveillance

159 WB (west buffer zone ,36 WB - east buffer zone) total
investigated SK: 591 WB

Laboratory Investigations of ASF – WB
in Slovakia (January – December 2017) (hunted)

month	antibodies			virus			Total month	TOTAL
	negat	pozit	Investig.	negat	pozit	Invest.		
jan	3	0	3	493	0	493	496	496
feb	4	0	4	78	0	78	82	82
mar	2	0	2	80	0	80	82	82
apr	0	0	0	75	0	75	75	75
maj	3	0	3	205	0	205	208	208
jun	2	0	2	220	0	220	222	222
jul	7	0	7	257	0	257	264	264
aug	12	0	12	741	0	741	753	753
sep	2	0	2	810	0	810	812	812
okt	8	0	8	852	0	852	860	860
nov	4	0	4	1288	0	1288	1292	1292
dec	5	0	5	1382	0	1382	1387	1387
spolu	52	0	52	6481	0	6481	6533	6533

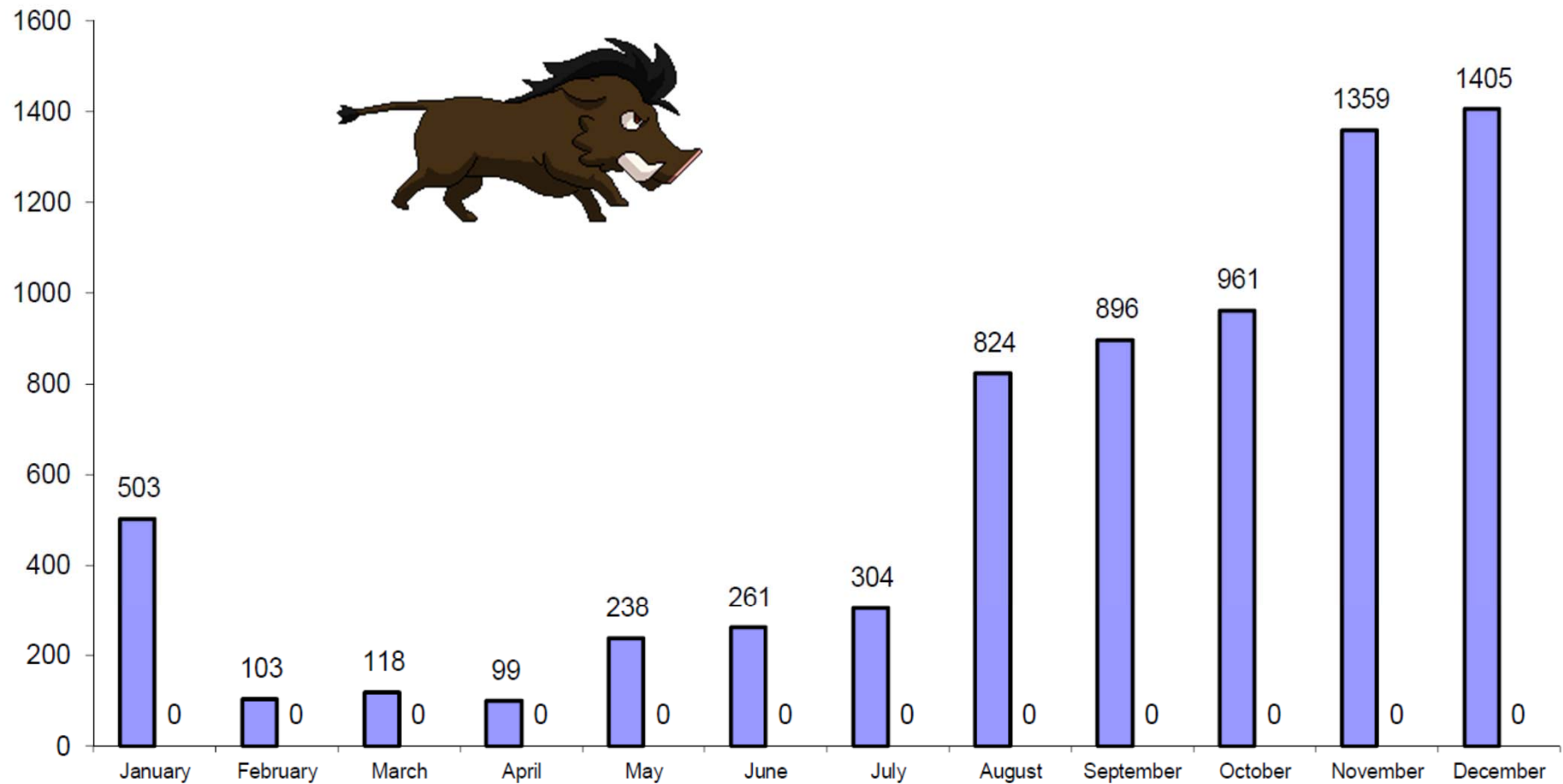
Laboratory Investigations of ASF – WB in Slovakia (January – December 2017) (perished)

month	antibodies			virus			Total month	TOTAL
	negat	pozit	Invest.	negat	pozit	Inves		
jan			0	10	0	10	10	10
feb			0	25	0	25	25	25
mar			0	38	0	38	38	38
apr			0	24	0	24	24	24
maj			0	33	0	33	33	33
jun	1	0	1	41	0	41	42	42
jul			0	47	0	47	47	47
aug			0	83	0	83	83	83
sep			0	86	0	86	86	86
okt			0	109	0	109	109	109
nov			0	71	0	71	71	71
dec			0	23	0	23	23	23
TOTAL	1	0	1	590	0	590	591	591

Laboratory Investigations of ASF in wild boars in Slovakia during 2017

Hunted +perished

Virological Investigations

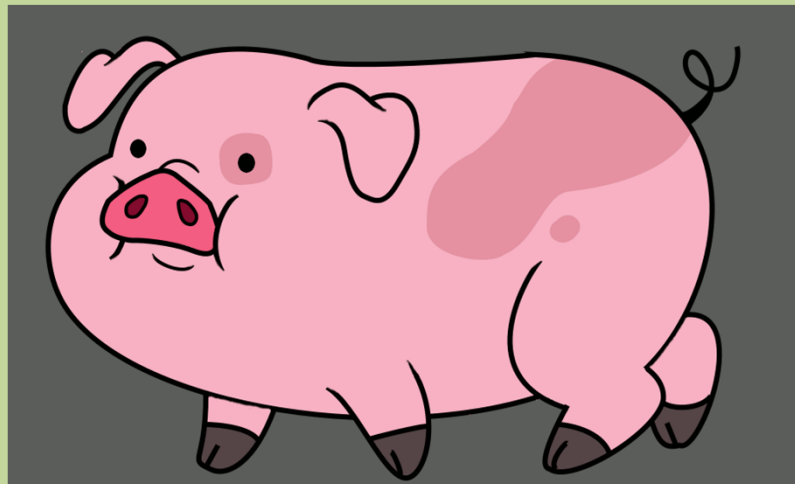

■ Number of investigated ■ Number of positive

Passive surveillance of ASF in domestic pigs

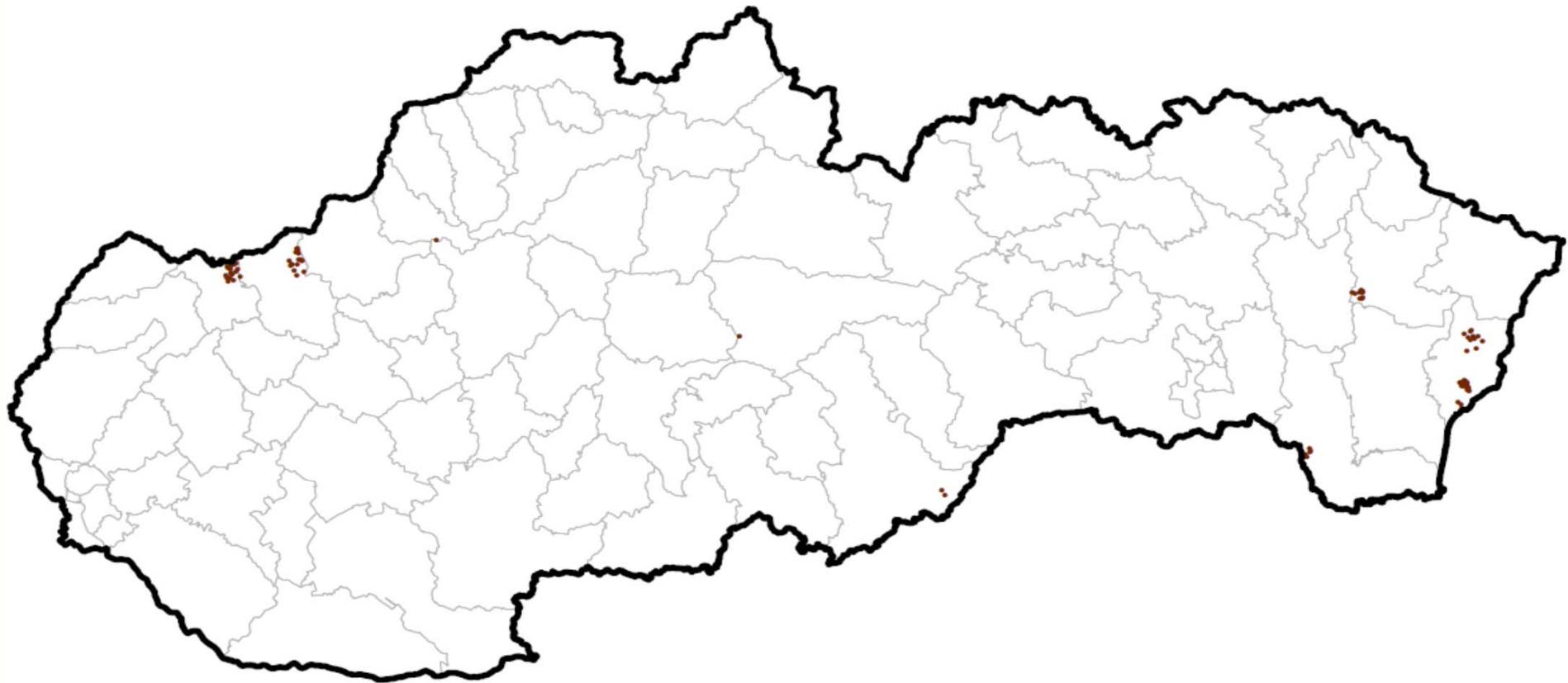
ASF sampling

- virological monitoring (PCR) of all sick and death domestic pigs with ASF-clinical signs
- virological monitoring of all death domestic pigs in all pig holdings (including backyard farms) in the ASF buffer zone(s)

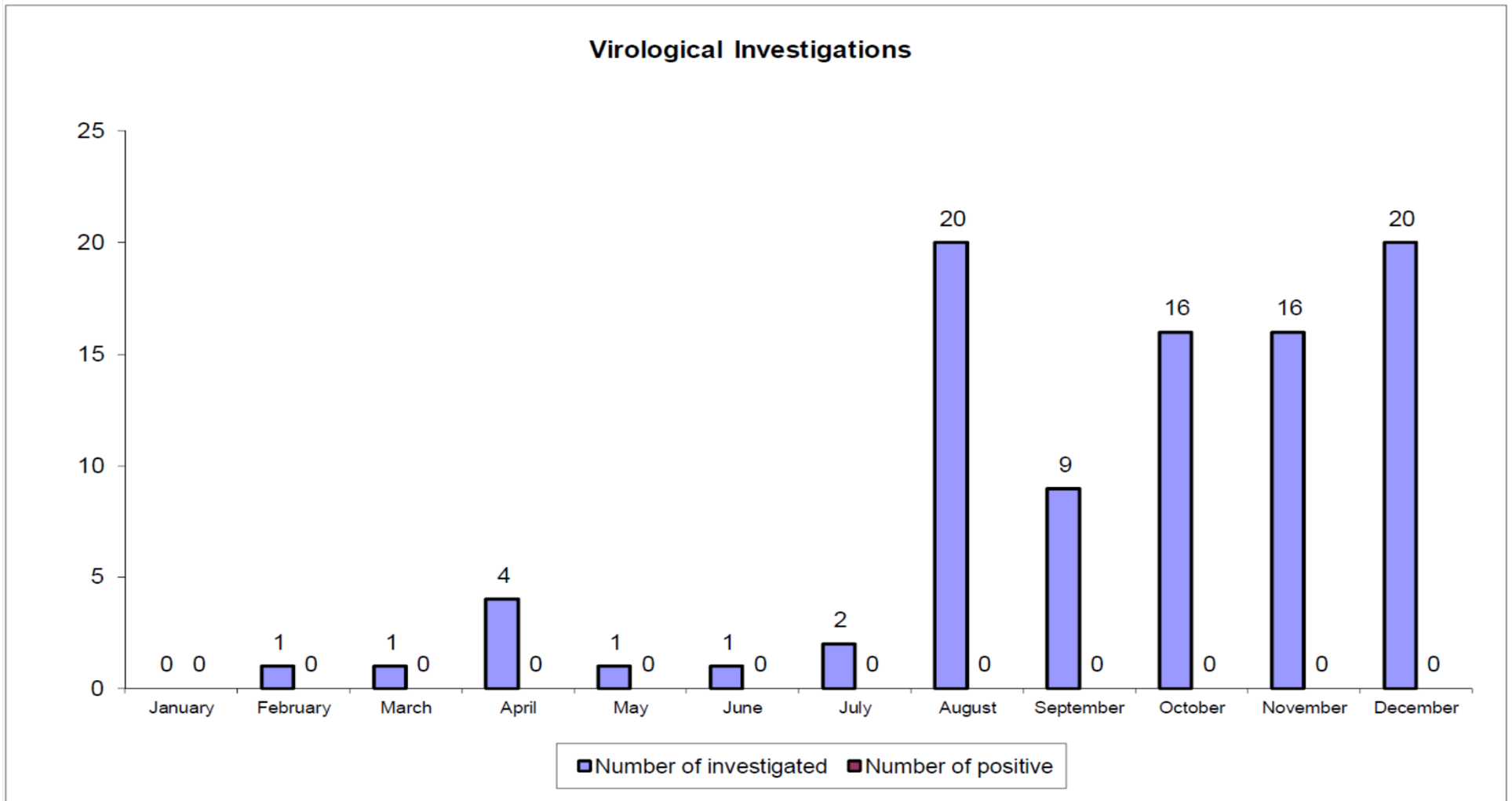
Laboratory Investigations of ASF in death domestic pigs in Slovakia (January – December 2017)

Laboratory Investigations of ASF in domestic pigs in Slovakia in 2017

Laboratory Investigations of ASF in death domestic pigs in Slovakia (January – December 2017)

Laboratory Investigations of ASF in domestic pigs in Slovakia during 2017

ASF control programme ***in the Slovak Republic in 2018***

ASF control programme

- focused on prevention
- Clinical visits - include biosecurity checks and the verification of the registers and farm health and production parameters
- **Measures related to the number of dead pigs reported and tested for ASF from non-registered pigs holdings in the buffer zones**
- To follow the latest comments /recommendations provided by Directorate F DG SANTE

ASF control programme **in the Slovak Republic in 2018**

- **Hunting management in risk areas**
  - a) hunted wild boar do not leave the hunting ground before tested ASF negative
  - b) hunting takes into account the minimum biosecurity measures
- **Hunting management on the whole territory**
- **consistent decreasing of wild boar population (to be in line with EC long term strategy)**
- **selective hunting of females WB (up to 30.000 WB in 2018)**
- **Feed –ban of wild boar – only 1 exemption: baiting purposes for the purpose of hunting (max 5 kg of feed per baiting place, max . 1 baiting place for the territory of 300 hectare)**

Main Activities within preparedness

- Training programmes for vets – in the period of November 2017- January 2018 – 3 special big meetings with official vets to align common understanding and procedures described in the programme
- Training programmes for hunters – practical realisation of the measures ordered specially focused on collection of perished WB and hunting management (density of WB)
- **Application of ASF monitoring programme in both wild boar and domestic pigs** - to strengthen the checks at the border with Ukraine- responsibility of official vets and common co-operation with customs (by focusing on personal consignments too, disinfection of empty lorries)

Measures ordered for hunting areas users

- **Feed ban**
- Hunting – whole year- no exemptions
- **Type of guns approved for hunting incl. hunting during the night**
- Remediation of perished WB and ABP from hunted WB
- **Measures related to manipulation with hunted WB (to avoid possible spread of disease)**
- Measures related to sampling, collection of samples from both hunted and founded perished WB – the sample from perished WB must be delivered to RVFA (subsequently within 24 hours from the time of finding)
- **Timeframe of the measures ordered: **WHOLE YEAR 2018****
- The obligation to keep the records related to hunted / perished WB
- **All hunted WB – manipulation outside hunting area – after receiving of negative results of alb. Investigation**
- Strict monthly evidence regarding the number of hunted /perished WB

Measures for ensuring the control and to prevent the spread of diseases in the WB population

- Ordered by RVFA
- For the users of hunting areas in the buffer zones / other parts of the territory
- Distributed to hunters /published on the website

Public awareness

- Exchange of views and co-operation with the experts of neighbouring countries- in February a conference regarding measures and practices applied will be discussed
- Exchange of ASF information on the central level - regular meetings with Czech and Poland competent authorities, phone conferences/consultations/exchange of information with competent authorities of the neighbouring countries (CZ, HU, PL, AT)
- ASF information on the web site of the SVFA, Ministry of Agriculture and the Slovak Hunter's Chamber;
- Distribution of ASF posters for all pig farmers and hunting managers and display of ASF posters on the all DVFAs';
- Awareness at the border- co- operation with customs

Payments for hunters – 2018

- 40 EUR – perished WB
  - 10 EUR - hunted WB
  - 30 EUR – hunted female WB
-
- For female WB - new evidence system developed (uterus submissions, checks by inspector of RVFA, payment to hunters)

Public awareness – press conference – ASF

TV information – Slovakia in the threat

Na Slovensko sa z Ukrajiny blíží africký mor ošípavých

X

16.02.2017 / Noviny.sk / Slovensko

JANA VELASOVÁ

REDAKCIA/PCF

ASF info for hunters (hunters magazine)

AMO? NIE!

Téma regulácie populácie raticovej zveri bola a stále je aktuálnou. Príčiny premoženia sú definované. Do značnej miery naň vplyva spôsob obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov, najmä veľkopeskovanie Úniou dotovaných poľnohospodárskych plodín. Svoj podiel zodpovednosti nesú i poľovníci, i stratégie a plány na zníženie kmeňového stavu jednotlivých druhov raticovej zveri sa ukazujú byť málo účinné. V kategórii diviacej zveri sa však zjavil fenomén, ktorý hrozí, že problém premoženia vyrieši, a to veľmi radikálne: africký mor ošipaných (AMO). Na otázky o epidémii tejto zákernej vírusovej choroby nám odpovedal renomovaný odborník, veterinár MVDr. Rudolf Janto.

MVDr. Rudolf JANTO

■ **Vrátime sa na začiatok 90. rokov, do času, kedy veterinári a poľovníci riešili problém výskytu klasického moru ošipaných**

(KMO). V čom je dnes situácia iná? Aký je vlastne rozdiel medzi KMO a AMO?

Zásadný rozdiel je v tom, že zatiaľ čo KMO je choroba, s ktorou sa dá bojovať vakcináciou, u AMO takáto alternatíva – bohužiaľ – neexistuje. KMO sa podarilo eliminovať aj vďaka tomu, že mortalita (úmrtnosť) infikovaných jedincov je v prvých rokoch prepuknutia ochorenia 40 až 70 %, zatiaľ čo AMO zabije takmer každé nakazené zviera, štatisticky je to 90 až 95 %. V posledných rokoch výskytu KMO však už u nás kolovali mutanty vírusu KMO, ktoré diviaky nezabíjali vôbec a vytvárali protitátky u nakazených zvierat podobne ako vakcína až u 40 % populácie. Dalším závažným rozdielnym momentom v šírení uvedenej choroby je prežiteľnosť vírusu mimo živého zvieratka, teda odolnosť vo vonkajšom prostredí. Vírus KMO je vo vonkajšom prostredí málo stabilný a teda potrebuje v krátkom čase „naraziť“ na vnímavého hostiteľa, čím je do značnej miery viazaný na vysokú početnosť populácie. Naproti tomu vírus AMO je oveľa stabilnejší, čiže si dokáže „počekať“ pomerne dlhú dobu aj na inak zriedkavého a náhodného hostiteľa, čo mu zabezpečuje kolovanie na postihnutom území dlhú dobu. Situácia je iná teda v tom, že budeme čeliť omnoho nebezpečnejšiemu súperovi. Vývoj v pobaltských krajinách, najmä v Estónsku ukazuje, že by olo chybou tohto súperera podceňiť.

■ **Čo je teda Africký mor ošipaných?**

Africký mor ošipaných (AMO) je vysoko nákazavá a fatálne prebiehajúca vírusová choroba došielich sŕň, európskych diviakov, amerických diviakov

a prasiat bradavičnatých. Pôvodcom ochorenia je DNA vírus z čeľade Asfarviridae, ktorý má 22 genotypov. Je stabilný pri širokom rozsahu teplôt a pH, takže pretrváva vo všetkých vylučkách a telových tekutinách, vo vnútorných orgánoch zvierat (najmä v slezine, pečeni, obličkách, mandliach, miazgových uzlinách) a v bravčovom mäse.

■ **Charakterizujte symptómy (príznaky) AMO.**

Typickými prejavmi AMO sú vysoká horúčka, krvácaniny rôzneho rozsahu v podkoží, v slizniciach. Výrazným klinickým prejavom je dvojnásobne zväčšená, tmavo sfarbená slezina. A taktiež krvné výlevy na vnútorných orgánoch.

■ **Aká je inkubačná doba?**

Pri akútnej forme predstavuje 3 až 15 dní. U diviacej zveri môžu subklinické príznaky trvať až 60 dní. Avšak aj po uhynutí nakazeného jedinca zostáva prostredie kontaminované vírusom veľmi dlho. Dôvodom je už spomínaná vysoká rezistentnosť vírusu na vonkajšie prostredie. Existuje možnosť prežívania vírusu v kliešťoch, čo jeden z rezervaoárov v Afrike, ale tá sa zatiaľ v Európe nepotvrdila.

■ **Ako je to s prežívaním vírusu v neupravených mäsových výrobkoch z bravčového mäsa?**

Vírus AMO môže zostať infekčný v mäsových výrobkoch z bravčového mäsa po dobu najmenej 18 mesiacov. V chladenom mäse najmenej 6 mesiacov, v šunkách a párkoch 3 až 6 mesiacov, v mrazenom mäse 30 až 1000 dní, v údenom mäse 18 mesiacov. Teplota 70 °C spoľahlivo ničí vírus do piatich minút.

■ **Je dôvod obávať sa prenosu na človeka?**

Nie, našťastie táto choroba nepatrí medzi zoonózy, teda infekčné choroby prenosné zo zvierat na človeka.

■ **V ktorých európskych krajinách je aktuálne hlásený výskyt AMO?**

Táto choroba, pochádzajúca zo subsahárskej Afriky, sa do Európy dostala v 60-tych rokoch. Prvé zmienky pochádzajú zo Španielska a Portugalska. Zavlčenie zrejme spôsobili kuchynskí pracovníci z letectvej dopravy z afrických štátov. Endemická sa AMO vyskytuje v talianskej Sardínii. Výskyt choroby bol zaznamenaný aj v Gruzínsku, Arménsku a Azerbajdžane. Aktuálna epidémia AMO začala výskytom na Ukrajine a v Rusku (2013) a v Bielorusku (2013), v Estónsku, Lotyšsku

Surveillance and control programme for ASF in 2018 – publication/information hunters

pluska.sk/polovnictvo-rybarstvo/polovnictvo/aktuality/aktuality/narodny-kontrolny-program-africky-mor-osipanych-diviacej-populacii-slovensku-roku-2018.html

**Národný kontrolný
program pre africký mor
ošípaných v diviačej
populácii na Slovensku v
roku 2018**

AKTUALITY

Info for vets – Slovak vet. chamber journal

odborné príspevky

Prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc., MVDr. Dalibor Polák,
Štátna veterinárna a potravinová správa SR, MVDr. Miroslav Mýžla,
Štátny veterinárny a potravinový ústav, Veterinárny ústav Zvolen

Africký mor ošípaných

aktuálna hrozba pre priemysel ošípaných a poľovníctvo

Africký mor ošípaných (AMO) je vírusová choroba domáctich ošípaných, európskych diviakov, amerických diviakov a asijských diviáckych oršitorných (grass brushcreeper, diviak štetinatý, diviak madagaskarský, diviak praslosý). Prejavuje sa vysokou horúčkou, krátkym prebehom s makroskopickými príznakmi veľmi podobnými klasickému moru ošípaných - krvácaním rôzneho rozsahu v podkoží, pod sliznicami, serózami, v tkanivách rôznych orgánov a veľmi vysokou úmrtnosťou až do 100 %. K ďalším príznakom patrí inapetencia, apatia, ryndca, nekoordinované pohyby, vomitus, hnačka (často krvavá), výtoky z očí a sliznice spôsobené svraskou hocižskou. Pri chronickej forme sú okrem poklesu hmotnosti pozorované negatívne zmeny v telesnej teplote, často so výjavom sekundárnej bakteriálnej infekcie zistovanej zápalu pľúc, kŕčov, osrdcovníka, zmeny na koži. Nápadným pri pitvevnom obraze je v porovnaní s klasickým morom ošípaných výrazné zväčšenie a tmavé sfarbenie sleziny. Differenciálnu diagnostiku pripadajú do úvahy: KMO, PRS, červivka, salmonella, pasteuréla, streptokokcia, leptospira, ciklovrúsová infekcia, otrava kumarínom a pod. AMO je hemoragická choroba, avšak neexistuje špecifický

Prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc.,
ústredný riaditeľ a hlavný veterinárny lekár
Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Božanická 17, 842 13 Bratislava
+421 21 602 572 11
jozef.bires@svps.sk

symptóm na základe horečky si môžeme byť istý, že ide o AMO. V každom prípade je nevyhnutné AMO potvrdiť laboratórnu diagnostikou. Rýchlym ochorením je DNA vírus z čľadu Adarviridae, ktorý je stabilný pri širokom rozsahu teplôt a pH a nachádza sa v krvi, tkanivových tekutinách, vo vnútorných orgánoch (najmä v slezine, pečeni, obličkách, mandľoch, mozgových uzlinách) a vo všetkých sekrétach a exkrétoch chovných a sľavovaných zvierat, ako aj v bravčovom mäse a v jatočných produktoch. Vakcína proti AMO nebola dodnes vyvinutá. Človek nie je voči vírusu vnímavý. Prameňom nákazy sú infikované domá-

ASF leaflets – distributed to hunters, breeders

Africký mor ošipaných (AMO) u domácich ošipaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošipaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieratom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvieratá, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, **krvácami** v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat

Chovy ošipaných – prevencia

- > dodržiavať v chovoch zásady biologickej bezpečnosti (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- > **zamedziť** vniknutiu diviakov do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- > rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov a výrobkov z diviacieho mäsa**
- > **zákaz** skladovať krmivo pre ošipané v dosahu diviakov
- > **zákaz** skladovať podstielkovú slamu v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- > pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

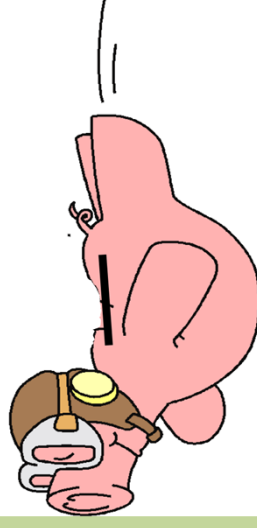

Užívateľia pofovných revírov – prevencia

- > odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- > neškodné odstránenie **kadáverov** uhynutých diviakov do **kafilérie** alebo **hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- > lov a vyšetrenie všetkých chorých diviakov
- > dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórií
- > **zákaz** prikrmovania diviakov v pohraničných revíroch s Ukrajinou
- > dodržiavanie **protiepidemiických** zásad pri manipulácii s telami a **vývrhmi** z ulovených diviakov
- > odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVPS

Na Slovensku sa AMO doposiaľ nikdy nevyskytol, avšak v súčasnosti sa vyskytuje na Ukrajine, v Poľsku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na územie SR predstavuje migrácia infikovaných diviakov z Ukrajiny. Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošipaných nie je možná.

Leaflets at the Border (UA)

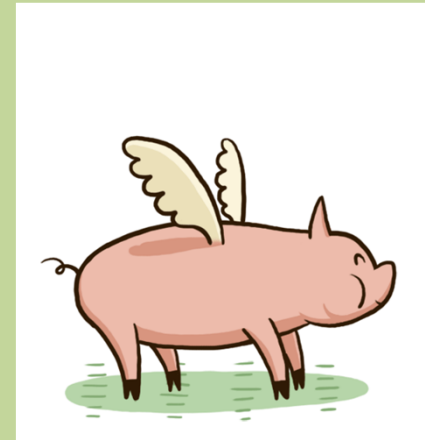
Leaflets at the border (UA) - BIP railway

BIP Vyšne Nemecke (UA)

ASF SK January 2018 - summary

- No presence of virus
- 2 buffer zones in place (UA; CZ); Subject to change
- guidance adopted by SVFA regarding sampling and payments for hunters after delivering of samples of WB
- veterinary measures - issued for each region of the Slovakia- it depends from the location and risk of introduction of the virus on the SK territory
- National control plan ASF 2018 approved by minister – new elements introduced in relation to hunting management (just explained)
- increased activities of the Slovak vet. authority to highlight the importance the measures adopted for hunters, breeders and public
- Co – financing of the programme in 2018 foreseen - programme approved/allocated budget discussed with EC staff – THANK YOU FOR SUPPORTING US IN OUR ACTIVITIES !

**Thank you for
your attention!**

